

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
การตรวจสอบและวินิจฉัยเรื่องราวเรียนเหตุรำคาญ
ตามกฎหมายว่าด้วยสาธารณสุข

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

เหตุรำคาญ ประเด็นมลพิษทางน้ำ

ประเด็นปัญหา

➤ ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากน้ำเน่าเสียของหมู่บ้านจัดสรร ขอให้วินิจฉัยว่าเข้าข่ายเป็นเหตุรำคาญหรือไม่

➤ ข้อมูลเบื้องต้น

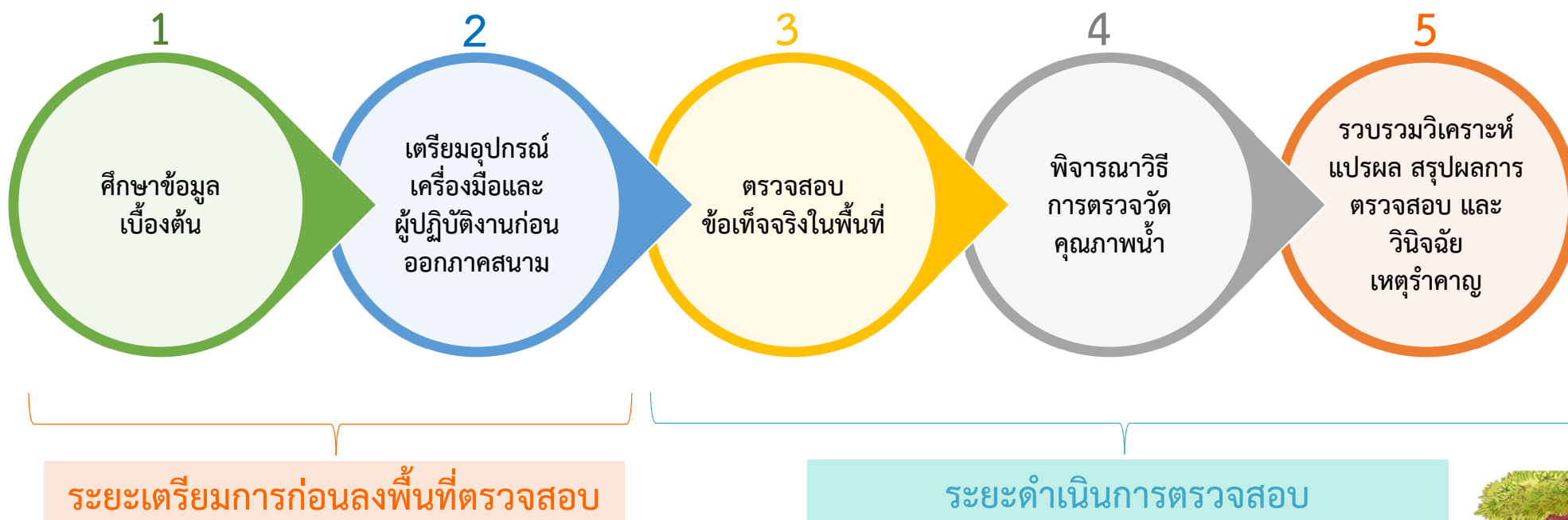
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตรวจสอบบริเวณร้องเรียนแล้ว พบว่าที่ดินของผู้ร้องมีร่องรอยน้ำไหลซึมบริเวณกำแพงของหมู่บ้าน ลักษณะน้ำมาจากการชักล้างในที่อยู่อาศัย โดยบริเวณที่ดินดังกล่าวใช้เพื่อปลูกผัก จากการสังเกตเห็นว่าพืชผักเจริญเติบโตได้ และไม่มีสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่ ซึ่งนิติบุคคลหมู่บ้านได้ตรวจสอบพบว่าหมู่บ้านพักอาศัยของหมู่บ้านฯ ที่อยู่ติดกับที่ดินของผู้ร้อง จำนวน 4 หลัง ปล่อยน้ำเสียออกนอกพื้นที่หมู่บ้าน ไม่ได้ผ่านระบบบำบัดน้ำเสียรวมของหมู่บ้าน เนื่องจากมีการต่อเติมบ้าน (พร้อมแนบรูปภาพประกอบ)

รูปภาพประกอบ

กระบวนการตรวจสอบเหตุรำคาญ กรณี มลพิษทางน้ำ

การก่อนการลงพื้นที่ตรวจสอบ

ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับปัญหาเหตุรำคาญจากมลพิษทางน้ำที่ถูกร้องเรียน ได้แก่

- ข้อมูลสถานที่เกิดเหตุ สภาพพื้นที่ ลักษณะมลพิษทางน้ำที่ถูกร้องเรียน
- ข้อมูลผู้ได้รับผลกระทบหรือการดำเนินการจัดการข้อร้องเรียนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลเพิ่มเติม

➤ **กรมอนามัย** สอบถามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่า เจ้าหน้าที่ได้เข้าไปตรวจสอบบริเวณบ้านพักอาศัยที่คาดว่าจะแหล่งก่อมลพิษในหมู่บ้านจัดสรรที่ติดกับบริเวณที่พบน้ำซึมแล้ว พบเห็นอย่างไร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แจ้งว่าเจ้าหน้าที่ไม่ได้เข้าไป เนื่องจากนิติบุคคลไม่ให้เข้า และไม่สามารถติดต่อผู้ถูกร้องเรียนได้ เนื่องจากไม่อยู่บ้านตรวจสอบได้

การก่อนการลงพื้นที่ตรวจสอบ

เตรียมอุปกรณ์เครื่องมือและอุปกรณ์ปฏิบัติงาน
ก่อนออกภาคสนาม

การเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือและอุปกรณ์ปฏิบัติงานก่อนออกภาคสนาม แบ่งได้เป็น 2 ส่วน

1. การเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ โดยเจ้าหน้าที่ต้องศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น เช่น ผู้ร้องเรียน, ผู้ถูกร้องเรียน, สถานที่เกิดเหตุ, ช่วงเวลาที่เกิดเหตุรำคาญ, ชนิดของเครื่องมือที่เหมาะสม และกฎหมาย หรือมาตรฐานการตรวจวัดที่กำหนด เป็นต้น

2. เตรียมเครื่องมือวิทยาศาสตร์ และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแบบฟอร์มในการบันทึกข้อมูลต่างๆ ในการตรวจสอบ ได้แก่ เครื่องมือตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำภาคสนาม, เครื่องมือวัดพิกัดทางภูมิศาสตร์ (GPS), กล้องถ่ายรูป, แบบสอบถามเหตุรำคาญ กรณีมลพิษทางน้ำ, แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม กรณีเหตุร้องเรียนจากมลพิษทางน้ำ, แบบสำรวจ/สัมภาษณ์/.... เป็นต้น

ระยะดำเนินการตรวจสอบ

ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่

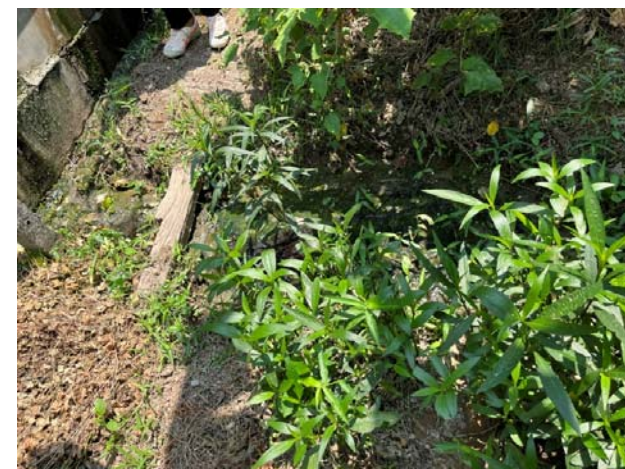

การลงพื้นที่ตรวจสอบ สอบถาม และรวบรวมข้อมูล 3 ส่วน คือ

1. ข้อมูลผู้ร้องเรียน หรือผู้ได้รับผลกระทบ
2. ข้อมูลผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง
3. ข้อมูลผู้ถูกร้องเรียน หรือสถานที่ที่ถูกร้องเรียน หรือกิจกรรมที่เป็นแหล่งก่อมลพิษ

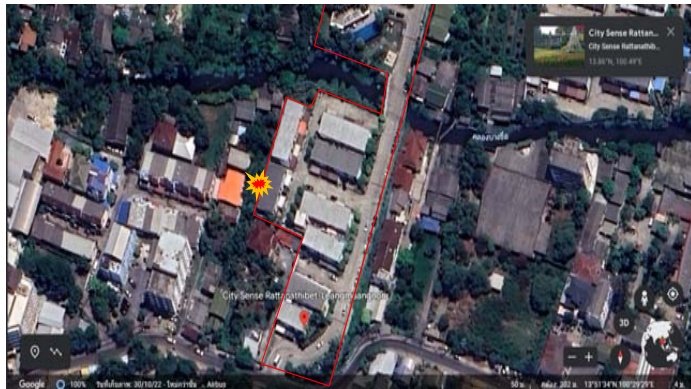
ตรวจสอบข้อมูลผู้ร้องเรียน หรือผู้ได้รับผลกระทบ

ตรวจสอบข้อมูลผู้ถูกร้องเรียน หรือสถานที่ที่ถูกร้องเรียน หรือกิจกรรมที่เป็นแหล่งก่อกมลพิษ

1

เจ้าหน้าที่ตรวจสอบบริเวณสถานที่คาดว่าจะก่อให้เกิดน้ำรั่วซึม (บริเวณที่ก่อให้เกิดน้ำเสียที่ตรงกับบริเวณที่มีน้ำซึม)

2

เจ้าหน้าที่สอบสวนข้อมูลการใช้น้ำของบ้านพักอาศัยที่อยู่ติดแนวกำแพงดังกล่าว เส้นท่อระบายน้ำ การรวบรวม การบำบัด ต่างๆ

3

เจ้าหน้าที่ตรวจสอบการใช้น้ำของบ้านพักอาศัยดังกล่าว โดย การเปิดท่อระบายน้ำ ลองเปิดน้ำใช้ตามก๊อกน้ำต่างๆ

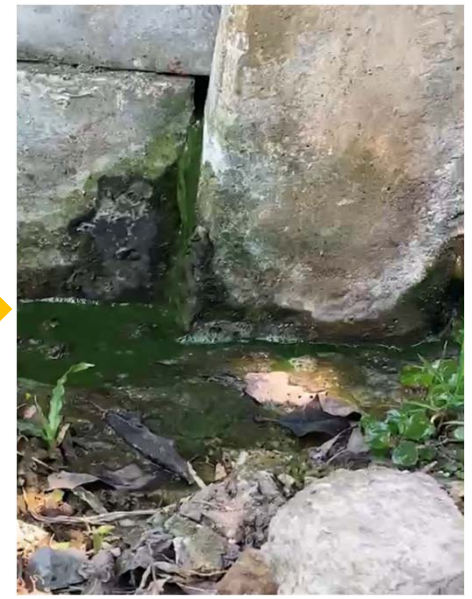

การตรวจเช็คท่อระบายน้ำต่างๆ

ตรวจสอบข้อมูลผู้ถูกร้องเรียน หรือสถานที่ที่ถูกร้องเรียน หรือกิจกรรมที่เป็นแหล่งก่อมลพิษ (ต่อ)

4

เจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบการรั่วซึมโดยการเทสี

การทดสอบทิศทางการไหลของน้ำ

การวินิจฉัยเหตุรำคาญ

รวบรวม วิเคราะห์ แปรผล
สรุปผลการตรวจสอบ
และวินิจฉัยเหตุรำคาญ

การรวบรวม วิเคราะห์ แปรผล และสรุปผลข้อมูล ข้อเท็จจริง
และพยานหลักฐานทุกชนิดตามหลักวิชาการ และกฎหมาย
ว่าด้วยการสาธารณสุข และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อ
วินิจฉัยเหตุรำคาญ จากมลพิษทางน้ำ

การวินิจฉัยเหตุรำคาญ : จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องร้องเรียนดังกล่าว พบว่า มีการปล่อยน้ำเสียจากห้องส้วมของอาคารพักอาศัยของภายในหมู่บ้านจัดสรรจริง ซึ่งพิจารณาได้ว่าเป็นเหตุรำคาญตามมาตรา ๒๕ (๑) แหล่งน้ำ ทางระบายน้ำ ที่อาบน้ำ ส้วม หรือที่ใส่มูลหรือเถ่า หรือสถานที่อื่นใดซึ่งอยู่ในทำเลไม่เหมาะสม สกปรก มีการสะสมหรือหมักหมมสิ่งของมีการเททิ้งสิ่งใดเป็นเหตุให้มีกลิ่นเหม็นหรือละอองสารพิษ หรือเป็นหรือน่าจะเป็นที่เพาะพันธุ์พาหะนำโรค หรือก่อให้เกิดความเสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕

ข้อสังเกต

เจ้าหน้าที่ยังสอบสวนข้อมูลไม่ครบถ้วน ไม่ครบองค์ประกอบ การรวบรวมพยานหลักฐาน ไม่ครบทุกด้าน จึงไม่มีความมั่นใจที่จะวินิจฉัยเหตุรำคาญดังกล่าวได้

เหตุรำคาญ ประเด็นกลิ่นรบกวน

ประเด็นปัญหา

ประเด็นร้องเรียน

- ❑ ประชาชนได้รับผลกระทบเรื่องกลิ่นจากการประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหารของสถานประกอบกิจการ

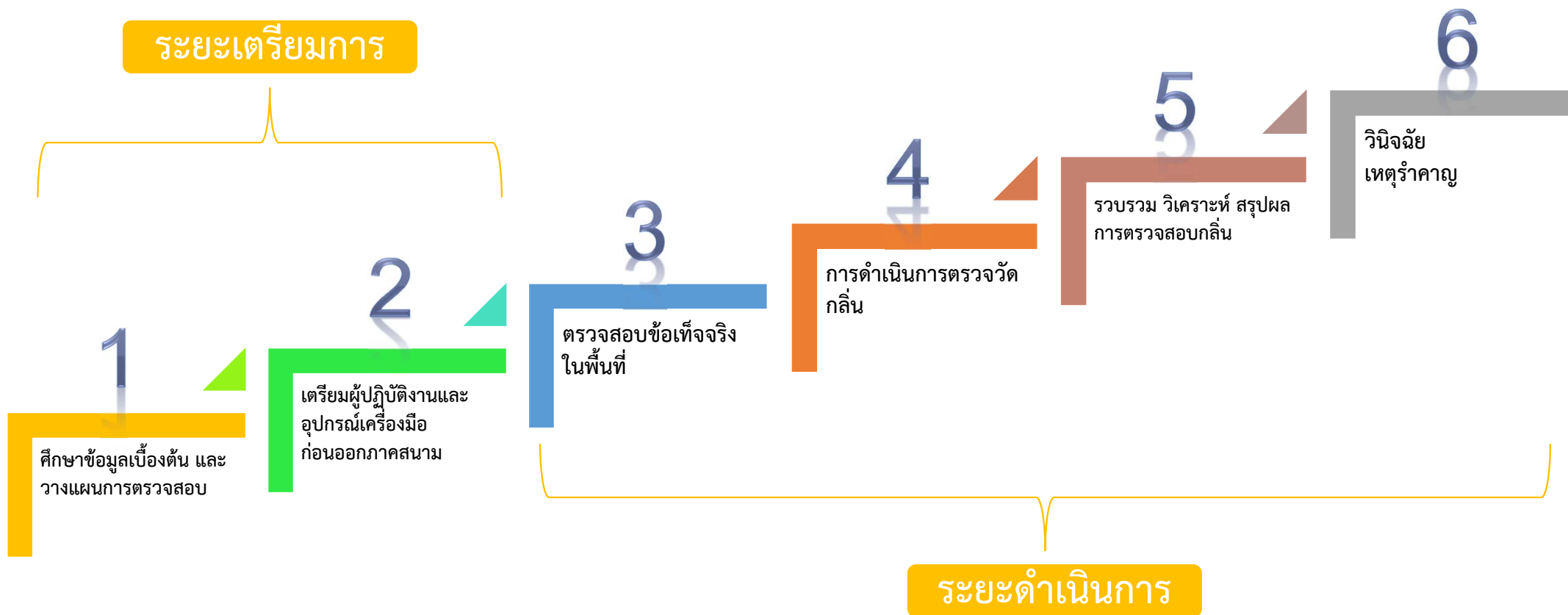
ข้อมูลเบื้องต้น จากการตรวจสอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ❑ สถานประกอบกิจการ ประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหาร ซึ่งมีพื้นที่ไม่เกิน 200 ตร.ม. โดยมีการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น
- ❑ จากการตรวจแนะนำ ครั้งที่ 1 สถานประกอบกิจการ ไม่มีการติดตั้งระบบรวบรวมอากาศ (Hood)
- ❑ อปท. ออกแบบตรวจแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ปรับปรุงแก้ไขโดยการติดตั้งระบบรวบรวมอากาศ
- ❑ จากการตรวจติดตาม ครั้งที่ 2 สถานประกอบกิจการทำการติดตั้งระบบรวบรวมอากาศ (Hood) บริเวณเตาประกอบปรุงอาหาร ตามที่ได้รับการแนะนำแล้ว

ปัญหาที่พบ

- ❑ ภายหลังการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ผู้ร้องเรียนยังคงได้รับความเดือดร้อนเรื่องกลิ่นจากการประกอบกิจการ

กระบวนการตรวจสอบเหตุรำคาญเรื่องกลิ่นรบกวน

ระยะเตรียมการก่อนการลงพื้นที่ตรวจสอบ

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

1. ศึกษาข้อมูลคำร้อง และข้อมูลวิชาการ หรือ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ❑ พรบ.การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ❑ กฎกระทรวง สุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561
- ❑ คำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีตรวจสอบกลิ่นรบกวนที่เกิดจากการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ.2560
- ❑ ปัจจัยเสี่ยง/มลพิษ ที่อาจเกิดจากสถานที่จำหน่ายอาหาร
- ❑ แนวทางป้องกันปัจจัยเสี่ยงดังกล่าว

2. ประสานข้อมูลผลกระทบด้านกลิ่นจากผู้ร้องเรียน

- ❑ ช่วงเวลา และสถานที่ที่ผู้ร้องเรียนได้รับผลกระทบ

3. ประสานข้อมูลจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลสถานประกอบการ (อปท.)

- ❑ ลักษณะการประกอบกิจการ วัน/เวลาเปิดทำการ
- ❑ ข้อมูลการประกอบการ ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
- ❑ จัดทำแผนและประสานงานการลงพื้นที่ตรวจสอบ

2. เตรียมอุปกรณ์เครื่องมือและผู้ปฏิบัติงานก่อนออกภาคสนาม

1. กำหนดผู้ปฏิบัติงานตรวจวัดกลิ่น และเตรียมความพร้อมผู้ตรวจวัดกลิ่น

- ❑ มอบหมายผู้รับผิดชอบ
- ❑ บัตรประจำตัวเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือบัตรประจำตัวผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

2. เตรียมชุดเครื่องมือวิทยาศาสตร์ และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

- ❑ เครื่องวัดความเร็วลม
- ❑ อุปกรณ์วัดทิศทางลมอย่างง่าย
- ❑ หน้ากากอนามัยชนิดกรองคาร์บอน

3. เตรียมแบบบันทึกข้อมูล หรือแบบสำรวจ สัมภาษณ์ต่างๆ

- ❑ แบบสอบถามเหตุรำคาญจากกลิ่น ณ บริเวณที่ผู้ร้องเรียนได้รับผลกระทบ
- ❑ แบบสอบถามเหตุรำคาญจากกลิ่นบริเวณโดยรอบแหล่งกำเนิด
- ❑ แบบสอบถามเหตุรำคาญจากกลิ่น ณ แหล่งกำเนิด
- ❑ แบบบันทึกข้อมูลการประเมินกลิ่นภาคสนาม

ระยะดำเนินการตรวจสอบ

3. ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่

เป็นการลงพื้นที่ตรวจสอบเพื่อประเมินกลิ่นและรวบรวมข้อมูลทางกายภาพที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเหตุรำคาญใน 3 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลผู้ร้องเรียน หรือ
ผู้ได้รับผลกระทบ

2. ข้อมูลผู้ที่อาศัย
อยู่บริเวณใกล้เคียง

3. ข้อมูลผู้ถูกร้องเรียน
หรือสถานที่ที่ถูกร้องเรียน
หรือกิจกรรมที่เป็น
แหล่งก่อมลพิษ

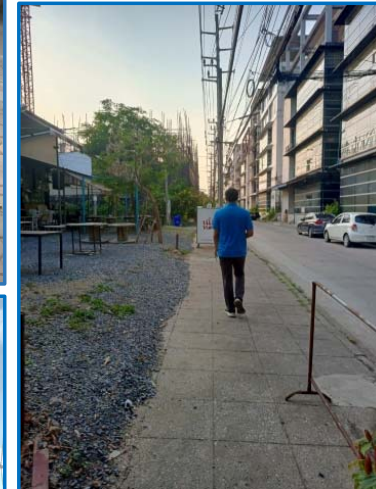

3.1 การตรวจสอบข้อมูลผู้ร้องเรียน หรือผู้ได้รับผลกระทบ

การสอบสวนข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากผู้ร้องเรียน

โดยใช้แบบสอบสวนเหตุรำคาญจากกลิ่น ณ บริเวณที่ผู้ร้องเรียนได้รับผลกระทบ (แบบ ก.1)

- ❑ สถานที่ตั้ง ระยะห่างจากแหล่งกำเนิดกลิ่น
- ❑ ลักษณะการใช้พื้นที่ (ที่พักอาศัย)
- ❑ สถานที่ก่อเหตุ / แหล่งกำเนิดกลิ่น / สถานประกอบการกิจการ
- ❑ สาเหตุของกลิ่นที่เกิดขึ้นตามที่ผู้ร้องเรียนเข้าใจ
- ❑ ลักษณะกลิ่น ความน่ารังเกียจ ความถี่ ระยะเวลาที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้ง
- ❑ ผลกระทบต่อสุขภาพ และผลกระทบด้านอื่นๆ
- ❑ ข้อมูลสถานประกอบการอื่นๆ ในบริเวณใกล้เคียง

3.2 การตรวจสอบข้อมูลผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง

การสอบถามข้อมูลจากผู้ที่พักอาศัยใกล้เคียง

เป็นการลงพื้นที่ตรวจสอบข้อมูลของผู้ที่ได้รับผลกระทบในส่วนอื่นๆ ที่ไม่ใช่ผู้ร้องเรียน
ที่มีบ้านพักอาศัยหรือใช้ประโยชน์อาคารหรือสถานที่ที่อยู่บริเวณโดยรอบแหล่งกำเนิดกลิ่น
และอาจได้รับผลกระทบเช่นเดียวกับผู้ร้องเรียน

- ❑ ตำแหน่งที่ตั้ง : ห่างจากสถานประกอบการประมาณ 100 เมตร
- ❑ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย : 10 ปี
- ❑ ผู้อยู่อาศัย : 3 คน
- ❑ การได้รับผลกระทบจากการประกอบการ
 - >> เคยได้รับความเดือดร้อนจากสถานที่จำหน่ายอาหารดังกล่าว
 - >> ปัจจุบันได้รับผลกระทบลดลง จนไม่รู้สึกรบกวนรำคาญ
- ❑ ลักษณะของผลกระทบ :
 - >> ได้รับกลิ่นคล้ายอาหารประเภทผัด เช่น ผัดกระเพรา และเป็นช่วงระยะสั้นๆ ไม่ต่อเนื่อง
- ❑ ช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบ :
 - >> ช่วงเย็นๆ ที่ร้านเปิดกิจการและเริ่มมีลูกค้า

ผู้พักอาศัยในบริเวณใกล้เคียง

3.3 การตรวจสอบข้อมูลผู้ถูกร้องเรียน หรือสถานที่ที่ถูกร้องเรียน หรือกิจกรรมที่เป็นแหล่งก่อมลพิษ

1. ตรวจสอบข้อมูลของแหล่งกำเนิดกลิ่น โดยการสอบถามข้อมูลและการเดินสำรวจพื้นที่ โดยใช้แบบสอบถามเหตุรำคาญจากกลิ่น ณ แหล่งกำเนิด (แบบ ก.3)
 - ❑ ข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการ
 - ❑ ลักษณะหรือขั้นตอนการประกอบการ กระบวนการผลิตหลัก
 - ❑ ชนิดหรือประเภทของวัตถุดิบและเครื่องจักร
 - ❑ มาตรการควบคุมกลิ่นที่เกิดจากการประกอบการตาม
2. วิเคราะห์หากระบวนการ/ขั้นตอนที่ก่อให้เกิดกลิ่น
3. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของมาตรการควบคุมกลิ่นที่เกิดจากการประกอบการ
4. จัดจำลักษณะกลิ่น ความถี่ ช่วงเวลาที่ได้รับกลิ่น กระบวนการหรือจุดที่ก่อให้เกิดกลิ่น

1) บริเวณเตาประกอบปรุงอาหาร

2) บริเวณเตาทอดเนื้อ

3) บริเวณเตาทอดเฟรนฟรายส์

4) บริเวณโต๊ะลูกค้าที่ส่งวัตถุดิบมาต้มหรือย่างเองบนโต๊ะ

มาตรการควบคุมกลิ่นที่เกิดจากการประกอบการ

- มีระบบระบายอากาศเฉพาะที่ (Local Exhaust Ventilation) บริเวณเตาประกอบปรุงอาหาร เพื่อทำหน้าที่รวบรวมและนำอากาศเสียที่มีกลิ่นออกไปภายนอกอาคาร ประกอบด้วย
- ❑ ตู้ดูดอากาศเสีย (Hood)
 - ❑ พัดลมดูดอากาศ
 - ❑ ท่อและปล่องระบายอากาศ

ประสิทธิภาพของมาตรการควบคุมกลิ่นที่เกิดจากการประกอบการ

- ❑ กลิ่นจากบริเวณเตาทอดเนื้อ เตาทอดเฟรนฟรายส์ และบริเวณโต๊ะรับประทานอาหารของลูกค้า ไม่ได้ถูกรวบรวมผ่านระบบระบายอากาศฯ
- ❑ ประสิทธิภาพของระบบฯ ยังไม่เพียงพอ

ผลการตรวจสอบแหล่งกำเนิดกลิ่นของคณะเจ้าหน้าที่

- ❑ ขณะตรวจสอบพบว่าปิดกิจการ จึงให้พนักงานสาธิตการประกอบอาหารเพื่อจำลองสถานการณ์ขณะเปิดกิจการ
- ❑ การจัดทำระบบรวบรวมและระบบบำบัดอากาศยังไม่ครอบคลุม
- ❑ การจัดสถานที่ไม่ถูกต้องตามหลักการสุขาภิบาลอาหาร
- ❑ มีการใช้ก๊าซหุงต้ม เพื่อประกอบปรุงอาหารบนโต๊ะรับประทานอาหาร

4. การตรวจวัดกลิ่น

1. การรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการพิจารณา

- ❑ ลักษณะของสถานประกอบการกิจการ
- ❑ ลักษณะของกลิ่นที่ก่อให้เกิดผลกระทบ
- ❑ ความถี่ของการได้รับกลิ่น
- ❑ ความยาวนานต่อเนื่องของการได้รับกลิ่น

ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ

- ❑ สถานที่จำหน่ายอาหาร
- ❑ กลิ่นจากการประกอบอาหาร
- ❑ เป็นประจำวัน ช่วงเย็นถึงค่ำ
- ❑ เป็นช่วงสั้นๆ ไม่ต่อเนื่อง

2. การพิจารณาวิธีการตรวจวัดกลิ่นที่เหมาะสม

- ❑ สถานประกอบการดังกล่าว ไม่ใช่กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- ❑ ลักษณะของการเกิดกลิ่นไม่ต่อเนื่องหรือยาวนานเพียงพอ
- ❑ ดังนั้น จึงพิจารณาใช้วิธีการประเมินการรับรู้กลิ่นในลักษณะของคณะเจ้าหน้าที่จำนวน 5 – 10 คน โดยเป็นการประเมินการรับรู้กลิ่นและความแรงของกลิ่นโดยการดมกลิ่นบริเวณที่ประชาชนได้รับผลกระทบหรือบริเวณที่มีกลิ่น

3. การประเมินกลิ่นภาคสนามของเจ้าหน้าที่

- ❑ ตรวจสอบสภาพภูมิอากาศและทิศทางลม
- ❑ กำหนดจุดตรวจวัดกลิ่น
- ❑ ทำการดมกลิ่นในบริเวณที่กำหนดเป็นจุดตรวจวัด (ระดับ 0 – 5)
- ❑ ประเมินระดับความแรงของกลิ่น

ตรวจวัดในบริเวณที่ผู้ร้องแจ้งว่าได้รับผลกระทบ

ผลการประเมินกลิ่นของคณะเจ้าหน้าที่

- ❑ ได้รับความรู้สึกรบกวนเรื่องกลิ่นอยู่ในระดับ 1 ระดับกลิ่นอ่อนมาก ระดับ 2 ระดับกลิ่นอ่อน และระดับ 3 ระดับกลิ่นปานกลาง
- ❑ รับรู้ถึงกลิ่นที่มีลักษณะเดียวกัน จำนวน 4 ลักษณะ ได้แก่ กลิ่นเนื้ทอด กลิ่นไหม้ กลิ่นผัดกระเพรา และกลิ่นน้ำมัน
- ❑ ซึ่งมีลักษณะกลิ่นเดียวกันกับกลิ่นของประเภทอาหารที่เจ้าหน้าที่ให้พนักงานทำการสาธิตการประกอบปรุงอาหาร

5. การรวบรวม วิเคราะห์ สรุปผลการตรวจสอบกลิ่น

ลำดับ	ข้อบกพร่อง	การวิเคราะห์ผล
1	บริเวณเตาทอดเนื้อ และเตาทอดเฟรนช์ฟรายส์ และโต๊ะรับประทานอาหาร ไม่มีระบบรวบรวมอากาศ	ระบบรวบรวมอากาศยังไม่ครอบคลุม
2	คณะผู้ประเมินกลิ่นรับรู้กลิ่นที่เกิดจากการประกอบปรุงอาหาร ณ บริเวณบ้านของผู้ร้องเรียนได้ ทั้งที่มีการเปิดใช้ระบบระบายอากาศเฉพาะที่อยู่ ซึ่งเป็นกลิ่นลักษณะเดียวกันกับกลิ่นของประเภทอาหารที่เจ้าหน้าที่ให้พนักงานทำการสาธิตการประกอบปรุงอาหาร	ระบบระบายอากาศเฉพาะที่ยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ
3	การจัดสถานที่ไม่ถูกต้องตามหลักการสุขาภิบาลอาหาร	ไม่เป็นไปตามกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 และข้อบัญญัติท้องถิ่น
4	มีรายการอาหารและอุปกรณ์สำหรับจำหน่ายอาหารประเภทชาบูและปิ้งย่าง โดยเป็นการประกอบปรุง ณ บริเวณโต๊ะรับประทานอาหารของลูกค้า	

6. การวินิจฉัยเหตุรำคาญ

เหตุรำคาญ หมายถึง เหตุรำคาญตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 25 ในกรณีที่มีเหตุอันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้น ดังต่อไปนี้

4) การกระทำใด ๆ อันเป็นเหตุให้เกิดกลิ่น แสง รังสี เสียง ความร้อน สิ่งมีพิษ ความสั่นสะเทือน ฝุ่น ละออง เหม่า เถ้า หรือกรณีอื่นใดจนเป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

องค์ประกอบของเหตุรำคาญ

1. พิจารณาสถานที่หรือแหล่งกำเนิดกลิ่นที่ถูกร้องเรียน (**Source**)
2. พิจารณาว่ากลิ่นที่เกิดขึ้นนั้นอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงอย่างไร (**Pathway**)
3. พิจารณาว่ากลิ่นที่ผู้ร้องเรียนได้รับนั้น เป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ (**Receptor**)

ในการตีความว่าจะเป็เหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ต้องปรากฏลักษณะบ่งชี้อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- ❑ มีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน หรือสภาวะที่ทำให้เกิดการรบกวนต่อความเป็นปกติสุขของประชาชน ที่คาดว่าจะมาจากเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น
- ❑ มีผลตรวจวิเคราะห์คุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือมลพิษอยู่ในระดับที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานกำหนด ที่บ่งชี้ถึงผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน ที่คาดว่าจะมีผลสืบเนื่องมาจากปัญหาเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น
- ❑ มีผลการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพที่บ่งชี้ผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน หรือปรากฏโรคหรือการเจ็บป่วยของประชาชน หรือมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่คาดว่าจะมีผลสืบเนื่องมาจากเหตุรำคาญที่เกิดขึ้น

การวินิจฉัยเหตุรำคาญ : กรณีดังกล่าว การที่คณะผู้ประเมินกลิ่นสามารถรับรู้กลิ่นที่เกิดจากการประกอบปรุงอาหารของสถานประกอบการ ในระดับอ่อนมากถึงปานกลาง ณ บริเวณที่ผู้ร้องเรียนแจ้งว่าได้รับผลกระทบ ซึ่งเป็นบริเวณที่ผู้ร้องเรียนใช้ในการพักผ่อนเป็นประจำทุกวัน ดังนั้น แม้สภาวะดังกล่าว ยังไม่ถึงขนาดเป็นเหตุรำคาญที่เป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ แต่ก็อาจรบกวนการใช้ชีวิตโดยปกติสุขของประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงได้ จึงถือเป็นเหตุรำคาญ ตามมาตรา 25 (4) และเพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญอันเกิดจากการประกอบกิจการที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต อปท.จึงควรเสนอแนะมาตรการควบคุมป้องกันและกำจัดกลิ่นเพิ่มเติม

เหตุรำคาญ ประเด็นเสียงรบกวน

ประเด็นปัญหา

- การเลี้ยงนกแก้วมาคอว์ส่งเสียงดังรบกวนผู้ที่พักอาศัยในบริเวณใกล้เคียง รบกวนการนอน และการใช้ชีวิตประจำวัน
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตรวจสอบเบื้องต้น พบว่ามีการเลี้ยงนกแก้วมาคอว์จริง และแจ้งว่าเป็นการเลี้ยงเพื่อเป็นสัตว์เลี้ยงเท่านั้น ไม่เข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพ
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานมายังกรมอนามัยในการตรวจวัดเสียงรบกวน

การลงพื้นที่ตรวจสอบโดยกรมอนามัย

ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

- สถานที่เกิดเหตุ เป็นบ้านทาวน์โฮม 3 ชั้น โดยบ้านของผู้ร้อง-ผู้ถูกร้องอยู่ติดกัน
- ลักษณะเสียงที่เกิดขึ้น โดยนกร้องทุกวันตั้งแต่ 06.30-10.30 น.
- ข้อมูลผู้ได้รับผลกระทบ
- การดำเนินการจัดการข้อร้องเรียนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เตรียมอุปกรณ์เครื่องมือและ ผู้ปฏิบัติงานก่อนออกภาคสนาม

1. การเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่

- ที่อยู่ผู้ร้องเรียน ผู้ถูกร้องเรียน/สถานที่เกิดเหตุ ลักษณะของปัญหา
- แนวทาง มาตรการในการแก้ไขปัญหาจากแหล่งสืบค้นข้อมูลต่างๆ
- ศึกษาหลักเกณฑ์วิธีการตรวจวัดและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2. การเตรียมเครื่องมือวิทยาศาสตร์ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง แบบฟอร์มการสอบสวนเหตุรำคาญ และบันทึกข้อมูล

- เครื่องตรวจวัดระดับเสียงพร้อมอุปกรณ์ประกอบ
- เครื่องมือวัดพิกัดทางภูมิศาสตร์ (GPS) กล้องถ่ายรูป
- แบบสอบสวนเหตุรำคาญ แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม แบบสำรวจข้อมูล เป็นต้น

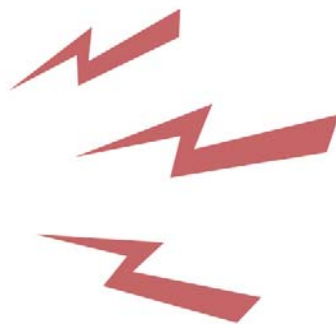
การดำเนินการตรวจสอบ

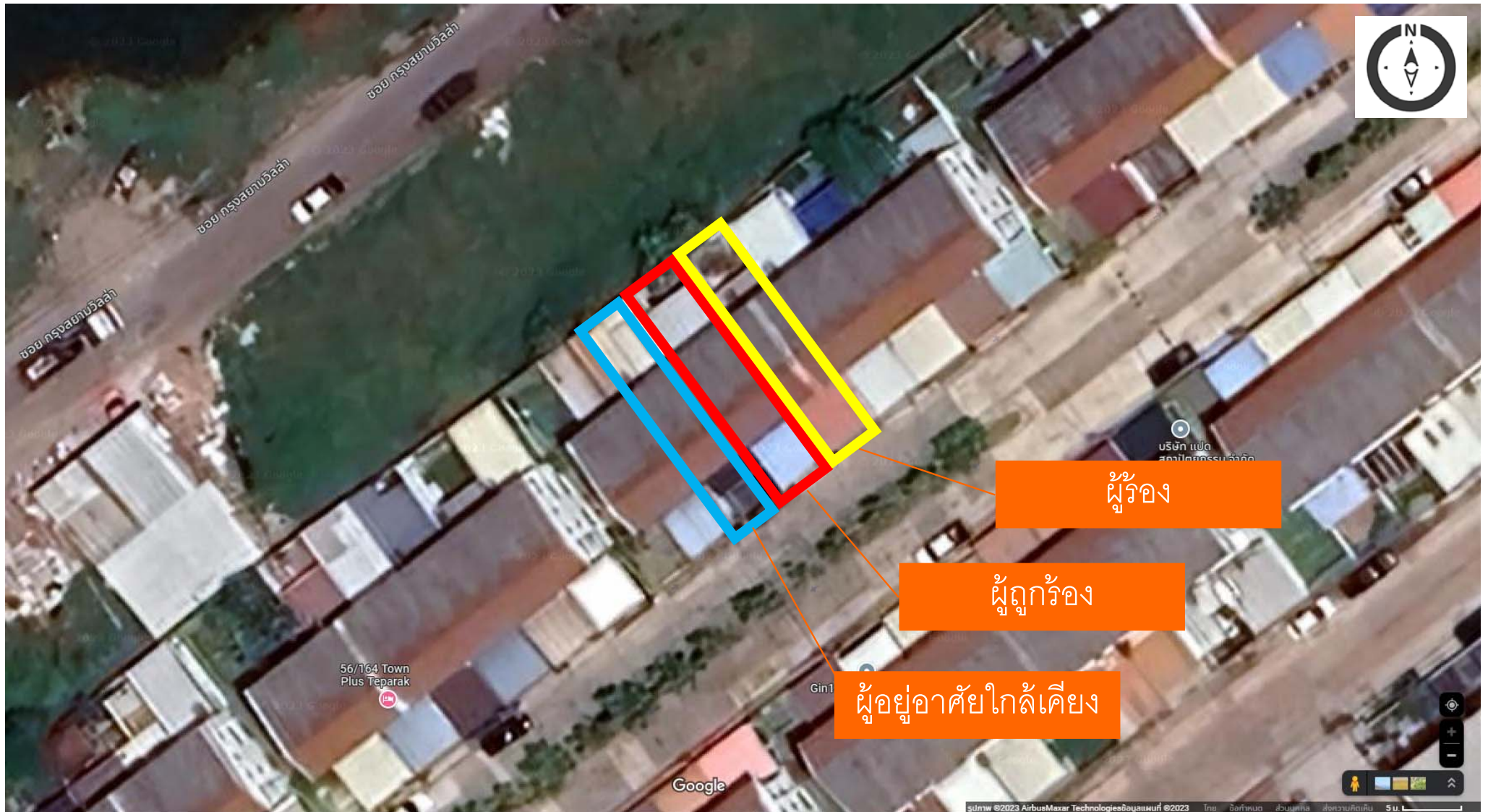
ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่

การลงพื้นที่ตรวจสอบ สอบถาม และรวบรวมข้อมูล 3 ส่วน คือ

1. ข้อมูลผู้ร้องเรียน หรือผู้ได้รับผลกระทบ
2. ข้อมูลผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง
3. ข้อมูลผู้ถูกร้องเรียน หรือสถานที่ที่ถูกร้องเรียน หรือกิจกรรมที่เป็นแหล่งก่อมลพิษ
4. ข้อมูลอื่นๆในบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง

การตรวจสอบข้อมูลผู้ร้องเรียน หรือผู้ได้รับผลกระทบ

เจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบบริเวณสถานที่ที่ได้รับผลกระทบ สอบถามข้อมูล ช่วงเวลา ลักษณะผลกระทบ และบริเวณที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด

- ผู้ร้องเรียนแจ้งเวลาที่ได้รับผลกระทบ ช่วงเวลา ลักษณะผลกระทบ และแจ้งว่าผู้ถูกร้องเรียนมีการเพาะพันธุ์นกแก้วมาคอร์ดเพื่อจำหน่าย
- กรมอนามัยได้สอบถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักฐานการเลี้ยงเพื่อจำหน่าย ซึ่งผู้ร้องเรียนแจ้งว่ามีการเปิด เพจเฟซบุ๊ก ประกาศขายลูกนกมาคอร์ด และรับซื้อไข่นกมาคอร์ดเพื่อนำมาฟัก
- กรมอนามัยอธิบายขั้นตอนการตรวจสอบ และการตรวจวัดเสียงรบกวน

เสี่ยงนกแก้วมาคอร์ ขณะเจ้าหน้าที่เข้าทำการตรวจสอบ

ข้อมูลที่สืบค้นได้จาก Social Media (Facebook)

👤:แม่ชุดนี้ส่งตอนไหน
👤:ตอนกินเอง ลูกค้าสั่งไว้50ตัว 😊
👤:ฉันซื้ออาหารมาเพิ่มเยอะๆเลย กินเก่ง หนูว่าแม่อังยังไม่ได้ส่ง
หรรอก
👤:ไม่อะ ก้อไ้เร็ววันนะ
👤:ถ้าทราบได้ มันยังเดินมาหาหนู หนูก้อคงไม่หยุดป้อนอะ
มันมาหาคือมันหิว สงสารมัน
????????????
🐦🐦🐦🐦🐦
แบบนี้ก้อได้หรรอ!!!55

การตรวจวัดเสียงรบกวน

การตรวจสอบข้อมูลผู้ถูกร้องเรียน หรือสถานที่ที่ถูกร้องเรียน หรือกิจกรรมที่เป็นแหล่งก่อมลพิษ

เจ้าหน้าที่ตรวจสอบบริเวณเลี้ยงนกแก้วมาคอว์ โดยมีผู้พักอาศัยอยู่แต่ไม่มาพบเจ้าหน้าที่

การตรวจสอบข้อมูลผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง

สอบถามข้อมูลจากผู้ที่พักอาศัยใกล้เคียง ซึ่งได้ข้อมูลว่า บ้านที่ถูกร้องเรียนมีการเลี้ยงนกจริง ซึ่งมีนกตัวเต็มวัย 2 ตัว และลูกนกอีก 50-60 ตัว โดยตัวเต็มวัยที่ส่งเสียงไม่ได้เลี้ยงไว้เพื่อจำหน่าย แต่เลี้ยงไว้เพื่อฟักไข่นกเท่านั้น และไม่ได้รับความเดือดร้อนจากการเลี้ยงนกดังกล่าว

การวิเคราะห์ แปรผล และวินิจฉัยเหตุรำคาญ

การรวบรวม วิเคราะห์ แปรผล และสรุปผลข้อมูล
ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน และกฎหมายว่าด้วย
การสาธารณสุข

พิจารณาองค์ประกอบและข้อเท็จจริง ว่าเข้าข่าย
เหตุรำคาญตามมาตรา 25 ของกฎหมายว่าด้วย
การสาธารณสุข หรือไม่

☒ มีเหตุเกิดขึ้น

☒ เหตุที่เกิดขึ้น ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง
หรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้น

☒ เหตุที่เกิดขึ้นนั้น เป็นเหตุให้เสื่อมหรืออาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ

ผลการวินิจฉัยเหตุรำคาญ

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบ

ข้อมูลจากผู้ร้อง

1. ได้รับความเดือดร้อนจากเสียงเลียงนกแก้วมาคอร์ ตั้งแต่เวลา 06.00 - 10.30 น. ทุกวัน
2. นกตัวดังกล่าวจะถูกเลี้ยงอยู่ในกรงด้านหลังบ้านเป็นพื้นที่เปิด
3. เสียงนกร้องทำให้นอนหลับพักผ่อนไม่เพียงพอ เป็นเวลากว่า 3 ปี
4. มีการเปิดเพลงเพื่อซื้อ-ขายลูกนกแก้วมาคอร์

ข้อมูลจากผู้ถูกร้อง

เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นได้ประสานผู้ถูกร้องเพื่อขอเข้าตรวจสอบพบว่าผู้ร้องพักอาศัยอยู่แต่ไม่สะดวกออกมาพบเจ้าหน้าที่

ข้อมูลจากผู้อาศัยอยู่ใกล้เคียง

1. ปปช.บ้านติดบ้านผู้ถูกร้องให้ข้อมูลว่ามีการเลี้ยงนกภายในบ้านจริง
2. มีนกตัวเต็มวัย 2 ตัว และลูกนกอีก 50-60 ตัว โดยตัวเต็มวัยเลี้ยงไว้เพื่อฟักไข่ จะจำหน่ายเฉพาะลูกนก
3. ปปช.ที่ให้ข้อมูลแจ้งว่าไม่ได้ได้รับความเดือดร้อนจากการเลี้ยงนก

ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่

1. ขณะตรวจสอบ ณ บ้านผู้ร้องพบว่ามีเสียงจากการเลี้ยงนกจริง โดยเสียงดังมาจากด้านหลังบ้าน สามารถได้ยินเสียงชัดเจนทั้งในบริเวณชั้น 1 และชั้น 2 ที่เป็นห้องนอนของผู้ร้อง
2. เจ้าหน้าที่ทำการตรวจวัดเสียงรบกวน บริเวณชั้น 2 พบว่าเป็นเสียงรบกวน ค่าระดับการรบกวน = 10.6 dB(A)

ข้อสังเกต

- เจ้าหน้าที่ยังสอบสวนข้อมูลไม่ครบถ้วน รวบรวมพยานหลักฐานไม่ครบทุกด้าน จึงไม่มีความมั่นใจที่จะวินิจฉัยเหตุรำคาญดังกล่าวได้
- ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดการเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลสัตว์ทุกชนิด เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แต่ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่องค์ปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดนั้น ไม่ได้กำหนดการเพาะพันธุ์ เลี้ยง และการอนุบาลนก เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
- ข้อควรระวังในการตรวจวัดเสียงกรณีที่เป็นเสียงจากการเลี้ยงสัตว์ เจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาลักษณะเสียงที่เกิดขึ้น เช่น ความดัง ความถี่ ความต่อเนื่องของเสียง ช่วงเวลาที่เกิดเสียง เป็นพิเศษก่อนจะทำการตรวจวัด

THANK YOU

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม
กลุ่มพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมจากมลพิษ
โทร. 025904259